

Međunarodni sud za krivično
gonjenje osoba odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-T
Datum: 10. oktobar 2012.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 10. oktobra 2012.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU OPTUŽENOG ZA PRIHVATANJE IZJAVE VLADE
LIZDEKA NA OSNOVU PRAVILA 92^{quater}**

Tužilaštvo

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi

g. Radovan Karadžić

Dodijeljeni branilac

g. Richard Harvey

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po "Zahtjevu za prihvatanje svjedočenja generala Vlade Lizdeka na osnovu pravila 92*quater*", koji je optuženi podnio 27. avgusta 2012. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku u vezi s tim.

I. Argumentacija

1. Optuženi u Zahtjevu traži prihvatanje transkripta razgovora Tužilaštva (dalje u tekstu: tužilaštvo) s generalom Vladom Lizdekom (dalje u tekstu: Svjedok), obavljenog 7. aprila 2001. (dalje u tekstu: Razgovor), i jednog dokaznog predmeta povezanog sa svjedočenjem, na osnovu pravila 92*quater* Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik).¹ Svjedok je bio komandant 1. romanijske pješadijske brigade od aprila 1993. do novembra 1995.²
2. Optuženi tvrdi da su u pogledu Razgovora zadovoljeni kriterijumi za prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92*quater* i da bi ga Vijeće trebalo prihvatiti.³ On navodi da je Svjedok preminuo 14. novembra 2008. i da, prema tome, nije na raspolaganju da svjedoči pred Međunarodnim sudom.⁴ Optuženi tvrdi da je, za potrebe prihvatanja na osnovu pravila 92*quater*, Razgovor pouzdan u pogledu okolnosti u kojima se odvijao, budući da ga je vodilo tužilaštvo i da je riječ o *verbatim* transkriptu audio-zapisa.⁵ On takođe tvrdi da je Vijeće ranije iznijelo konstataciju, koju je tužilaštvo prihvatilo, da su informacije iz Razgovora oslobađajuće u smislu pravila 68.⁶

¹ Zahtjev, par. 1, 14.

² Razgovor, str. 5.

³ Zahtjev, par. 2-5.

⁴ Izvod iz matične knjige umrlih u prilog Zahtjevu za prihvatanje svjedočenja generala Vlade Lizdeka na osnovu pravila 92*quater*, 3. septembar 2012. (dalje u tekstu: Potvrda o smrti).

⁵ Zahtjev, par. 7.

⁶ Zahtjev, par. 12, gdje se upućuje na Odluku po četrdeset devetom i pedesetom zahtjevu optuženog u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, 30. juni 2011. (dalje u tekstu: Odluka po četrdeset devetom i pedesetom zahtjevu u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja), par. 36, gdje je Vijeće konstatovalo da su informacije iz Razgovora "potencijalno oslobađajuć[e]".

3. Optuženi tvrdi da je Razgovor relevantan i da ima dokaznu vrijednost za njegovu odbranu budući da pruža dokaze za sljedeće: (1) da je na dan incidenta granatiranja Markale I (Incident G8 iz Priloga Optužnici) istraga Sarajevsko-romanijskog korpusa (dalje u tekstu: SRK) potvrdila da iz minobacača bosanskih Srba postavljenih na sjevernoj strani Sarajeva nije otvarana vatra;⁷ (2) da su snage bosanskih Muslimana imale običaj da otvaraju vatru iz minobacača s položaja u blizini bolnica i drugih zgrada i da ih zatim odvezu s tih mjesta;⁸ i (3) da srpske snage pod komandom Svjedoka, uključujući i one kod Špicaste stijene, nisu učestvovala u granatiranju i snajperskom djelovanju po civilnim ciljevima.⁹

4. Optuženi takođe traži da se prihvati dokument broj 12177 na osnovu pravila 65ter kao dokaz povezan sa svjedočenjem.¹⁰ Taj dokument, o kojem je riječ na 61. strani Razgovora, je naređenje SRK kojim se jedinicama naređuje da čuvaju municiju.¹¹

5. Dana 7. septembra 2012., tužilaštvo je podnijelo "Odgovor tužilaštva na Zahtjev za prihvatanje svjedočenja Vlade Lizdeka na osnovu pravila 92^{quater}" (dalje u tekstu: Odgovor). Tužilaštvo se ne protivi prihvatanju Razgovora, ali tvrdi da je veći dio transkripta nepouzdan i da, "prema tome, ima malu ili nema dokaznu vrijednost".¹² Tužilaštvo primjećuje da su, mada Razgovor tačno prenosi riječi Svjedoka, i drugi faktori relevantni za ocjenu pouzdanosti, uključujući i sljedeće: (1) da li postoje drugi dokazi koji se odnose na događaje koje je opisao Svjedok; i (2) da li Razgovor sadrži očigledne nedosljednosti.¹³ S obzirom na to, tužilaštvo smatra da bi Vijeće trebalo biti oprezno prilikom pridavanja odgovarajuće težine Razgovoru.¹⁴

6. Tužilaštvo tvrdi da je Svjedok u vezi s važnim pitanjima izbjegavao odgovor, da su odgovori nedovoljno detaljni i da su u protivrječnosti s vjerodostojnim dokazima, što Razgovor čini nepouzdanim.¹⁵ Tužilaštvo navodi da je veći dio svjedočenja Svjedoka u vezi sa snajperskim djelovanjem i granatiranjem na Špicastoj stijeni i na drugim

⁷ Zahtjev, par. 9.

⁸ Zahtjev, par. 10.

⁹ Zahtjev, par. 11.

¹⁰ Zahtjev, par. 14.

¹¹ Zahtjev, par. 14. U zahtjevu se pogrešno upućuje na 67. stranu Razgovora; dokazni predmet broj 12177 na osnovu pravila 65ter se zapravo pominje na 61. strani.

¹² Odgovor, par. 1.

¹³ Odgovor, par. 4.

¹⁴ Odgovor, par. 1.

¹⁵ Odgovor, par. 1, 5.

lokacijama u suprotnosti sa vjerodostojnim dokazima i činjenicama o kojima je presuđeno.¹⁶ Tužilaštvo takođe upućuje na nedosljedne odgovore i izbjegavanje odgovora u vezi s incidentom granatiranja Markale I,¹⁷ i sa snajperskim djelovanjem i granatiranjem civila na Špicastoj stijeni.¹⁸

7. Tužilaštvo traži da Vijeće, ako Zahtjev bude prihvaćen, prihvati i dokument broj 10923 na osnovu pravila 65ter kao dodatni dokazni predmet povezan sa svjedočenjem, čije prihvatanje optuženi nije zatražio.¹⁹ Riječ je o naređenju generala Stanislava Galića u vezi s planom odsustva za komandante brigada SRK, o kojem se govori na 58. i 59. strani Razgovora.

II. Mjerodavno pravo

8. Pretretresno vijeće u ovom predmetu iznijelo je mjerodavno pravo u "Odluci po zahtjevu tužioca za uvrštavanje u spis iskaza svjedoka KDZ198 i povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92quater" od 20. avgusta 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa svjedokom KDZ198).²⁰ Vijeće stoga neće ovdje prenositi tu diskusiju. Međutim, Vijeće ponavlja da se svjedočenje nedostupnog svjedoka može podnijeti u pismenom obliku ako Vijeće konstatuje: (i) da svjedok nije na raspolaganju u smislu pravila 92quater(A); (ii) da okolnosti u kojima je izjava pribavljena i zabilježena ukazuju na njenu pouzdanost; i (iii) da je dokaz relevantan za postupak i da ima dokaznu vrijednost.²¹

9. Prilikom ocjene pouzdanosti predloženog dokaza na osnovu pravila 92quater, Vijeće uzima u obzir okolnosti u kojima je on pribavljen i zabilježen.²² Pretretresno

¹⁶ Odgovor, par. 13-18.

¹⁷ Odgovor, par. 8-9.

¹⁸ Odgovor, par. 12.

¹⁹ Odgovor, par. 3, 22.

²⁰ Odluka u vezi sa svjedokom KDZ198, par. 4-10.

²¹ Odluka u vezi sa svjedokom KBZ198, par. 4-6; Odluka po zahtjevu tužilaštva za prihvatanje svjedočenja šesnaest svjedoka i s njima povezanih dokaznih predmeta na osnovu pravila 92quater, 30. novembar 2009., par. 6. V. *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.4, Odluka po interlokutornim žalbama Beare i Nikolića na Odluku Pretresnog vijeća od 21. aprila 2008. kojom su prihvaćeni dokazi na osnovu pravila 92quater, 18. avgust 2008., par. 30.

²² Odluka u vezi sa svjedokom KDZ198, par. 5.

vijeće u ovom predmetu iznijelo je spisak nekih od faktora koji se mogu uzeti u obzir, uključujući: (1) da li je pismena izjava data pod zakletvom; (2) da li ju je svjedok potpisao sa potvrdom istinitosti njenog sadržaja; (3) da li je data uz pomoć prevodioca ovlaštenog od strane Sekretarijata; (4) da li je bila predmet unakrsnog ispitivanja; (5) da li se dokaz odnosi na događaje o kojima postoje drugi dokazi; (6) da li ima izrazitih ili očiglednih nedosljednosti u svjedočenju.²³ Vijeće zadržava diskreciono pravo da prihvati dokaz čak i kad nedostaje jedan ili više pokazatelja pouzdanosti.²⁴ U tom slučaju, Vijeće će to uzeti u obzir prilikom utvrđivanja odgovarajuće težine koju mu treba pridati u sveukupnom razmatranju svih dokaza u predmetu.²⁵

III. Diskusija

10. Vijeće se uvjerilo da je tačna informacija koju je dao optuženi da je Svjedok preminuo i da, prema tome, nije na raspolaganju u smislu pravila 92*quater* (A)(i).²⁶

11. Pregledavši Razgovor, Vijeće se uvjerilo da je on relevantan za pitanja u ovom predmetu uključujući (1) incident granatiranja Markale I (Incident G8 iz Priloga Optužnici); i (2) granatiranje i snajpersko djelovanje po civilnim ciljevima kod Špicaste stijene. Nadalje, Vijeće podsjeća na svoj raniji zaključak da Razgovor sadrži informacije koje su potencijalno oslobađajuće u smislu pravila 68.²⁷

12. Vijeće podsjeća da dokaz, da bi imao dokaznu vrijednost, mora biti *prima facie* pouzdan.²⁸ Iako prilikom Razgovora nije data zakletva, to je o *verbatim* transkript audio-zapisa razgovora koji je sa Svjedokom obavilo tužilaštvo. Zbog toga Vijeće smatra da

²³ Odluka u vezi sa svjedokom KDZ198, par. 5.

²⁴ Odluka u vezi sa svjedokom KDZ198, par. 5.

²⁵ Odluka u vezi sa svjedokom KDZ198, par. 5.

²⁶ V. Potvrda o smrti.

²⁷ V. Odluka po četrdeset devetom i pedesetom zahtjevu u vezi s kršenjem obaveze objelodanjivanja, par. 36.

²⁸ Odluka po zahtjevu optuženog za prihvatanje izjave Srde Srdića na osnovu pravila 92*quater*, 21. septembar 2012. (dalje u tekstu: Odluka u vezi sa Srdićem), par. 11, gdje se poziva na *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR73.2, Odluka po zajedničkoj interlokutornoj žalbi odbrane u vezi sa statusom Richarda Butlera kao svjedoka vještaka, 30. januar 2008., par. 22.

način na koji je svjedočenje Svjedoka pribavljeno i zapisano sadrži dovoljno pokazatelja pouzdanosti da bi ono bilo prihvaćeno.²⁹

13. Vijeće mora takođe ocijeniti da li postoje bojazni da je Razgovor nepouzdan "u tolikoj mjeri da je cijeli transkript zbog toga nepouzdan ili od toliko male dokazne vrijednosti da Vijeće treba odbiti njegovo prihvatanje".³⁰ Temeljit pregled sadržaja Razgovora ukazuje na to da postoje određene bojazni u pogledu njegove pouzdanosti, ali ne takve da bi ga učinile toliko nepouzdanim da bi bilo opravdano da se cijeli Razgovor odbije. Na primjer, Vijeće primjećuje određene nedosljednosti u Razgovoru u vezi s tim da je SRK imao minobacače na sjevernoj strani Sarajeva,³¹ i u vezi s tim što je Svjedok izbjegavao da tačno objasni kako je komandant brigade utvrđivao da li je s nekog mjesta otvarana vatra iz minobacača.³² Međutim, Vijeće napominje da su eventualne nedosljednosti, izbjegavanje odgovora i nedostatak detalja u Razgovoru faktori koje će Vijeće uzeti u obzir prilikom dodjeljivanja odgovarajuće težine Razgovoru u svjetlu svih dokaza, ali da oni nisu prepreka njegovom prihvatanju u ovoj fazi. Vijeće se, prema tome, uvjerilo da je Razgovor dovoljno pouzdan da bude prihvaćen na osnovu pravila 92*quater*.

14. Budući da Vijeće smatra da je Razgovor relevantan za ovaj postupak, kao i da je dovoljno pouzdan i da ima dovoljnu dokaznu vrijednost za potrebe prihvatanja, Vijeće konstatuje da se Razgovor može prihvatiti na osnovu pravila 92*quater*.

15. Što se tiče prihvatanja dokaznih predmeta povezanih sa svjedočenjem, Vijeće primjećuje da je dokument broj 12177 na osnovu pravila 65*ter* naređenje SRK od 24. juna 1993. koje je izdao Galić, kojim naređuje jedinicama da čuvaju municiju jer su "[u] proteklom periodu rata utrošene [...] ogromne količine municije". Svjedok je tokom Razgovora rekao da se taj dokument odnosi na potrebu da se čuva municija,³³ i da su mjere o kojima je riječ u dokumentu zaista i preduzete.³⁴ Budući da se u samom razgovoru ne upućuje na sve mjere o kojima je riječ u dokumentu i s obzirom na to da u Razgovoru nema dodatnih objašnjenja o tome kakve su to bile mjere, Vijeće smatra da dokazni predmet broj 12177 na osnovu pravila 65*ter* predstavlja neodvojivi i neophodni

²⁹ V. Odluka u vezi sa Srđićem, par. 11.

³⁰ Odluka u vezi sa Srđićem, par. 12.

³¹ Razgovor, str. 64-65.

³² Razgovor, str. 65.

³³ Razgovor, str. 61.

³⁴ Razgovor, str. 62.

dio Razgovora. Vijeće se takođe uvjerilo da on zadovoljava kriterijume relevantnosti i dokazne vrijednosti i stoga će dokazni predmet broj 12177 na osnovu pravila 65ter uvrstiti u spis.

16. Kao što je ranije pomenuto, tužilaštvo traži prihvatanje dokumenta broj 10923 na osnovu pravila 65ter, Galićevo naređenje od 1. marta 1994. u vezi s planom odsustva za komandante brigada SRK. Na 58. strani Razgovora Svjedok objašnjava da se u dokumentu detaljno navodi kojim komandantima je odobreno odsustvo, trajanje odsustva, kao i datumi odsustva. Svjedok je takođe dao datume i detalje u vezi sa svojim odsustvom, koji su navedeni u tom dokumentu. Vijeće konstatuje da je taj dokument dovoljno opisan i da se Razgovor može adekvatno razumjeti bez njegovog prihvatanja. Prema tome, taj dokument ne čini neodvojivi i neophodni dio Razgovora. U svakom slučaju, Vijeće podsjeća na to da je na strani koja podnosi zahtjev da zatraži prihvatanje dokaznih predmeta povezanih sa svjedočenjem i da u slučaju da optuženi odluči da ne predloži dokazne predmete povezane sa svjedočenjem i glavni dokazi zbog toga postanu nerazumljivi i izgube na dokaznoj vrijednosti, Vijeće može odbiti prihvatanje takvih dokaza.³⁵

IV. Dispozitiv

9. Iz tih razloga, na osnovu pravila 54 i 92quater Pravilnika, Pretresno vijeće ovim
 - i. **ODOBRAVA** Zahtjev,
 - ii. **UVRŠTAVA** u spis Razgovor i dokument broj 12177 na osnovu pravila 65ter,
 - iii. **UPUĆUJE** Sekretarijat da dodijeli broj dokaznog predmeta Razgovoru i dokumentu broj 12177 na osnovu pravila 65ter, i
 - iv. **ODBIJA** zahtjev tužilaštva za prihvatanje dokumenta broj 10923 na osnovu pravila 65ter.

³⁵ V. Odluka po Zahtjevu optuženog za prihvatanje ranijih svjedočenja Thomasa Hansena i Andrewa Knowlesa na osnovu pravila 92bis, 22. avgust 2012., par. 11.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je mjerodavan tekst na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 10. oktobra 2012.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]